

Internet werpt je terug op jezelf

27 mei 2010 - Door de ontstellende hoeveelheid informatie en contactmogelijkheden op internet worden we op onszelf teruggeworpen. Het stelt ons voor de keuze wie we willen zijn en volgens welke waarden we willen leven. Dat stelt Frans van der Reep, lector Digital World (INHolland).

Ons referentiekader, of met een moderner woord, 'frames', bepaalt hoe we de wereld zien. We kijken immers met onze hersens, niet met onze ogen. Optimisten zien altijd kansen. Pessimisten zien altijd gevaren.

Geen groei zonder wortels

Internet voegt hier volgens mij een nieuwe dimensie aan toe. Ik denk dat Internet zo'n ontstellende hoeveelheid informatie bevat dat je niet anders kunt dan dicht bij jezelf, bij je eigen waarden blijven: geen leven zonder wortels, geen groei zonder wortels. Anders spoelt Internet je weg en laat je je leiden in plaats van dat je vorm geeft aan je eigen leven. Waar Internet1.0 nog vooral gezien kon worden als een grote database met Google als markt-hit, gaat met Internet2.0 en straks met een volwassen semantic web sociale interactie een rol gaan spelen en wordt dit via het web op een, al dan niet mobiel, slimme, interactieve manier gestimuleerd.

De impact van de veranderingen die zich als gevolg van de digitalisering van informatiestromen afspelen, zal in de toekomst nog indringender zijn dan we ons nu al beginnen te realiseren, denk ik. Kijk maar naar de zakenwereld, de manier waarop we markten en consumenten segmenteren, hoe we politiek bedrijven, organisaties inrichten, de krant volschrijven via civil journalism en de manier waarop we boeven vangen en bijvoorbeeld ook als mensen elkaar weten te vinden.

Machtvacuüm bij de overheid

Er lijkt zich bijvoorbeeld ook een Overheid2.0 af te tekenen waarbij ook de politieke macht anders is georganiseerd en veel meer van onderop komt. De overheid heeft allang niet meer de vanzelfsprekende macht, althans in Europa. Ketenomkering, self-assembled teaming en zelfroosteren via allerlei vormen van zelforganisatie heet hier dan 'referendum'. Wat ik meen te zien is dat 'de oude wereld' voorbij is en de nieuwe wereld nog niet geheel actief. Dat creëert een machtvacuüm. We kunnen dat vacuüm ten goede en ten slechte gebruiken. Vandaar dat deze tijd ook een tijd van kiezen is. Van het nemen van persoonlijke verantwoordelijkheid: "wat wil ik in mijn leven".

Het goede leven

Zelfs een begin van een discussie is zichtbaar over een Wetenschap2.0, voorbij de ratio, die naast objectieve kennis vanuit het rationeel wetenschappelijk wereldbeeld ook subjectieve kennis en onze 'innerlijke wereld' en intuïtie integreert in de wetenschappelijke methodologie waarop we naar de werkelijkheid kijken. Annick de Witt 2 en Prof Arjo Klamer dragen bij aan dit discours. Klamer wil het wetenschappelijk denken over de 'goede samenleving' weer mogelijk maken.

Kijk je naar het gehele plaatje zie je dat, net als bij vorige technologische ontwikkelingen die 'de massa' hebben bereikt, de digitalisering en Internet2.0 een impact heeft die vele wetenschappelijke disciplines en vele facetten van het leven raakt: economie, psychologie, sociologie, antropologie, economie om er maar een paar te noemen. Dit dwingt tot nieuwe ordeningen. Oude ordeningen wringen of het nu gaat om de apart georganiseerde universiteitsfaculteiten, 's lands ministeries of bedrijfsafdelingen. Dit essay is een poging om iets van deze impact zichtbaar te maken en om te laten zien dat er zich nieuwe ordeningen in de politiek, het bedrijfsleven en de wetenschap aftekenen.

De laatste technologische vinding die volgens mij ook zo'n impact heeft gehad, dit ter vergelijking, is de pil in de zestiger jaren. Ook die heeft hele maatschappelijke ordeningen en ons denken veranderd. En ook was een langjarig proces dat werd begeleid door veel debat.

Reactiever....

Internet maakt ons zowel creatiever als reactiever. In beide rollen heeft het web de rol van 'organisator' van collectieve intelligentie. Denkt u eens aan Google en wat zij met het digitaliseren van heel veel boeken aan het doen zijn.

Internet stimuleert de reactieve 'werk- en levensbeheerder' in ons. De werk- en levensbeheerder legt graag alle informatie vast, wil niets verliezen, niets missen, kijkt voortdurend terug en leidt bijvoorbeeld tot een veelheid van privacy gevoelige vastleggingen van onze gedragingen in de publieke ruimte. Internet biedt de mogelijkheid tot reageren en dat gebeurt dan ook volop, simpelweg omdat er zoveel informatie is om op te reageren. In deze reactieve gedragsmodus leef je van 'buiten' naar 'binnen' en zijn zaken als optimaliseren, aanpassen en nabootsen aan de orde. Voor bedrijven is dit de wereld van best practices en mentaal ordenen, de wereld van 'scientific management' waarin je vanuit ervaringen uit het verleden met behulp van de wetenschap de toekomst zo optimaal mogelijk tegemoet probeert te treden, rekening houdend met alle risico's die je nu kunt bedenken. Dit is ook de wereld van scenario analyse.

Maar ook creatiever

Internet stimuleert aan de andere kant ook de creatieve kant. Het wordt gemakkelijker anderen te vinden om samen je droom te verwezenlijken. Dit is de wereld van netwerken en samenwerken..

De creatieve werk- en levensondernemer in ons aan wordt hier aangesproken. Dat is de wereld van de (werk)-ondernemer. Een groot deel van de zzp'ers zult u hier terugvinden.

Dit was de eerste bijdrage van Frans van der Reep uit een korte reeks over hoe internet onze leefwereld verandert en hoe we daarin leidend kunnen blijven.

Bronnen:

Reep, F. van der (2005). 'Overheid Innovatief', In: Forum 6, nr 48, p. 32-33
Witt, A. de (2007). 'Het is tijd voor een interne klimaatverandering'. In; NRC, 7 juli 2007, p.15
Klamer, A. (2005). In hemelsnaam. Kampen, Ten Have, tweede druk

Een eerdere interessante column vindt u [hier](#).

Op YouTube staat ook een kort [interview](#) met Frans van der Reep.